

РЕЦЕНЗИЯ

На представените трудове за участие в конкурс
за академична длъжност „Професор”,
обявен от Медицински университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” – гр.
Варна”, Факултет „Обществено здраве”, Катедра „Здравни грижи”
(ДВ, бр.62 от 06.08.2019)

Кандидат: доц. Д-р Маринела Иванова Грудева

Рецензент: проф. Вяра Тодорова Гюрова, доктор на науките

Конкурсът е обявен в област на висшето образование „1.Педагогически науки”, професионално направление „1.2. Педагогика”, Специалност „Теория на възпитанието и дидактика” (Обучение на медицински специалисти). Единствен кандидат е доц. Д-р Маринела Иванова Грудева – преподавател към Катедра „Здравни грижи” на Медицинския университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” – гр. Варна. Приложени са всички необходими документи и материали, в т.ч. за учебната натовареност. Конкурсът е законен.

1. Кратки биографични данни за кандидата

Доц. Д-р Маринела Иванова Грудева е завършила ВТУ „Св.Св. Кирил и Методий”, специалност „Българска филология” (диплома за магистър). Има 11 допълнителни квалификации в периода 1998-2015 г. Сред тях: два езикови курса и 2 курса, свързани с обучението във ВУЗ и медицинското образование – „Педагогика и психология на висшето училище” (в Тулски държавен педагогически университет - гр. Тула, Русия) и „Съвременни тенденции в развитието на висшето медицинско образование” (Московски Държавен Медико-стоматологичен университет гр. Москва, Русия). За изграждането ѝ като преподавател и изследовател важно значение има и участието ѝ в два

квалификационни курса по интерактивни методи на обучение (в СУ „Св. Климент Охридски” и в Медицинския университет – гр. Варна), както и участието ѝ в курса „Методика на научноизследователската дейност” (в Медицинския университет – гр. Варна). Доц. Маринела Ив. Грудева има и едногодишна специализация по Социална педагогика в СУ „Св. Климент Охридски”.

През 2001 г. придобива Образователна и научна степен „Доктор по педагогика” във Факултета по педагогика на СУ „Св. Климент Охридски”, по специалност 05.07.01. „Теория на възпитанието и дидактика”, с тема на дисертационния труд „Хуманизация на взаимоотношенията в съвременното училище”.

Работила е на различни позиции в системата на образованието и младежките политики. Има награди, в т.ч. от Община Варна, за принос в извънучилищни дейности с деца и младежи.

За целите на настоящия конкурс е от значение работата ѝ като доцент в Медицинския университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” – гр. Варна, където постъпва с конкурс през 2008 г. Преподавала е и преподава педагогически дисциплини („Педагогика”, „Детска педагогика”, „Медицинска педагогика”, „Андрагогия”, „Принципи и методи на обучението”, „Методика на обучението по практика на студенти от професионално направление „Здравни грижи”), включени в подготовката на студентите – бъдещи медицински сестри, акушерки и др. специалисти по здравни грижи. Била е научен ръководител на 12 дипломанти. Един от тримата ѝ докторанти е защитил успешно, а другите са в процес на обучение. Като доцент в Медицинския университет участва в 2 научноизследователски проекта (1 международен и 1 национален) и в над 60 национални и международни конференции. Има над 80 цитирания.

Член е на СУБ – на секция „Педагогика и психология” към СУ „Св. Климент Охридски”, а от 2014 г. – и на секция „Медицина” на Медицинския

университет – гр.Варна, а също на Асоциацията на професорите от славянските страни (от 2011г.).

2.Характеристика на научната продукция на кандидата

Според документацията, за периода 2001-2019 г. доц. Д-р Маринела Иванова Грудева има 115 публикации, с общ обем от 3428 стр. (всички след придобиването на образователна и научна степен „Доктор по педагогика” през 2001 г.) към тях се добавя и автореферат на дисертацията.

В конкурса за доцент доц. Д-р Маринела Иванова Грудева е участвала с 29 публикации (за периода 2001-2007 г.), а *в настоящия конкурс за професор* – с 87 публикации (за периода 2007-2019). От тях:

- Монография – 1 (самостоятелна);
- Книги, учебници и учебни помагала – 7 (от тях 3 самостоятелни;
- Публикации в научни списания на български език – 21 (от тях 5 самостоятелни);
- Публикации в научни списания на чужд език – 13 (от тях 2 самостоятелни);
- Публикации в научни сборници на български език – 18 (от тях 14 самостоятелни);
- Публикации в научни сборници на чужд език – 26 (от тях 15 самостоятелни);
- Студия на български език (в съавторство) – 1.

Всъщност, описаната под №Е-1 в списъка книга „Съвременно предизвикателство пред висшето медицинско образование (дистанционно и електронно обучение)”, в съавт. С Иван Мерджанов има характеристиките на монография. Представени са многопосочно същността, технологията и мястото на дистанционното образование в „световното образователно пространство” и по-конкретно – в медицинското образование.

За всички съвместни публикации има разделителни протоколи. Публикациите са в области на дисциплините, които доц. Д-р Маринела Иванова Грудева води със студентите в Медицинския университет-Варна. Те могат да бъдат разпределени в следните 2 групи, със съответните подгрупи (според списъка с публикации¹):

1) Педагогика:

а) Детска педагогика – публикации с номера: 3 (по Критерий Г-6), 1, 2, 3, 4, 10, 13, 16, 19, 25, 31, 35, 39, 42, 50, 60, 66, 72, 73, 74 (по Критерий Г-7); 1 (по Критерий Г-9);

б) Медицинска педагогика: публикации с номера: 1 и 2 (по Критерий Г-6), 7, 8, 22, 26, 27, 30, 37, 41, 47, 49, 52, 54, 57, 58 ; 1 (по Критерий Г-9 - студии); 42 (по Критерий Е-20);

2) Обучение на медицински специалисти:

а) Организация на висшето медицинско образование (в т.ч. съвременни тенденции и влияния) - публикации с номера 4, 5, 8, 15, 18, 21, 22, 24, 26, 27, 29, 8, 45, 53, 54, 57, 65, 67, 70 (по Критерий Г-7); 1 (по Критерий Е-20 – 1 и 2 част – общо 109 стр.); 2 (по Критерий Е-20 – общо 15 пар. – 136 стр.);

б) Учебният процес (в т.ч. дистанционно образование) с възрастни учаци, в т.ч. в медицинския университет (Андрагогия) - публикации с номера: 5, 11, 12, 14, 17, 18, 23, 24, 28, 30, 32, 34, 36, 40, 43, 44, 46, 53, 55, 56, 57, 59, 61, 62, 63, 64, 65, 68, 69, 71 (по Критерий Г-7); 2 (по Критерий Е-20 – общо 15 пар. – 136 стр.); 1 и 2 (по Критерий Е-21)

в) Теория и методика на обучението (в т.ч. по практика) на студенти от професионално направление „Здравни грижи” - публикации с номера 9, 20, 30, 33, 43, 46, 48, 49, 51, 63, (по Критерий Г-7); 2 (по Критерий Е-20 – общо 15 пар. – 136 стр.); 3 (по Критерий Е-20 – общо 6 пар. – 37 стр.); 3 (по Критерий Е-21)

¹ Някои публикации отразяват проблеми от повече от 1 област, затова попадат на повече от 1 място (група / подгрупа) в списъка.

От общо 87 публикации 22 са на руски език, а 16 – на английски език. Четири от публикациите са посочени по Критерий Г-6 като публикации в реферирани и индексирани научни списания в световноизвестни бази данни, а за 7 от публикациите на английски език е посочен IMPЕ-индекс на изданието над 1.

3.Приноси на научната продукция

Няма да е пресилено ако се каже, че за периода на своята преподавателска дейност в Медицинския университет-гр. Варна Доц. Д-р Маринела Иванова Грудева обогатява теорията и практиката на педагогическите и андрагогическите дисциплини, които преподава. В контекста на конкурса, въз основа на научната ѝ продукция могат да се конкретизират следните основни нейни приноси:

- Адаптира педагогическа и андрагогическа проблематика за целите на обучението на студентите от Медицинския университет-Варна. Всички лекционни курсове, които чете, са авторски.

- Съществен е приносът ѝ и за педагогическата и андрагогическата подготовка на специализанти и преподаватели в университета. Публикациите ѝ – книги, учебни пособия и статии (разработени самостоятелно и в съавторство) улесняват работата на преподавателите и медицинските специалисти със студентите и пациентите.

- Въз основа на собствения си опит и в контекста на андрагогическата теория анализира и моделира процеса на обучение на студентите – бъдещи медицински специалисти, като разработва и описва в самостоятелна монография собствен концептуален модел на педагогическата и андрагогическата подготовка на студентите във висшето медицинско училище.

- В помощ на преподавателите по практика в медицинския университет разработва методиката на обучението по практика на студентите - бъдещи медицински специалисти, а към книгата „Процесът обучение във висшето медицинско училище” прилага примерни модели за разработване на учебно-

практически занятия и на учебна (клинична) практика. Моделите са апробирани със студенти, преподаватели по практика и наставници от клиничните бази на университета във Варна, Шумен и Велико Търново.

- Разработва авторски концептуален модел на Център за комплексна педагогическа и андрагогическа подготовка на студенти, докторанти, специализанти, преподаватели в Медицинския университет-Варна, приложим и в други висши училища.

- Разработва авторски модел на курс за дистанционно обучение за педагогическа и андрагогическа подготовка на преподаватели от медицинския университет – Варна, апробиран във Филиала на университета във Велико Търново.

- Изследва спецификата и параметрите на хуманизация и демократизация на образователния процес във висшето медицинско училище в контекста на европейски и национални стратегии и програми за развитието на висшето образование

- Разработва и популяризира аспекти на съвременната здравна култура на децата и младежите в контекста на Стратегията на Световната здравна организация за промоция на здравето.

Може да се обобщи, че с цялата си научна продукция Доц. Д-р Маринела Иванова Грудева допринася за обогатяването и развитието на образователната теория и практика у нас и по-конкретно – на организацията и реализацията на подготовката на медицински специалисти.

4. Бележки, препоръки, въпроси

- В учебното пособие „Процесът обучение във висшето медицинско училище” (2011) би могло да се направи по-добро разграничение между активни и интерактивни методи на обучение, както и между методи, дейности и средства

на обучението. По-коректно е заглавието да бъде „Процесът на обучение във висшето медицинско училище” (2011).

- При цитирането на източници от Интернет трябва да се посочва заглавието и автора на публикацията (ако има такъв), не само Интернет-адреса.

- В Таблица 2 за изпълнението от кандидата на минималните национални изисквания за длъжността „професор” липсват данни (точки): за участие в международен проект (а в документацията има приложен сертификат от Казанския университет за такова участие); за студия (в списъка с публикациите има посочена колективна студия).

- Какво е основанието в учебното пособие „Процесът (на)обучение във висшето медицинско училище.” (2011) педагогическо взаимодействие и педагогическо общуване да се разделят в два самостоятелни параграфа (16 и 17)?

- В същото пособие не е съвсем коректно разграничението между активни и интерактивни методи на обучение.

- В книгата „Съвременни предизвикателства пред висшето медицинско образование” на с. 74 се казва, че е необходимо да се изясни „системата за дистанционното образование”. В Пар. 4 се коментират „ „специфична педагогическа система”, два етапа на разработване на „процес на обучение”, „педагогическа система на дистанционна форма на обучение”. Какво представлява всъщност „системата за дистанционно образование”?

Бележките не намаляват достойнствата на научната продукция на кандидата.

5. Заключение

Доц. Д-р Маринела Иванова Грудева отговаря на всички условия за заемане на академична длъжност «професор», в съответствие с чл.29 на Закона за академичния състав в Република България:

1. Тя има образователна и научна степен „Доктор” (от 2001 г.)

2. От 2008 г. до момента (т.е. 11 години) е доцент в Медицинския университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” – гр. Варна, Факултет „Обществено здраве”, Катедра „Здравни грижи”.

3. Има самостоятелна монография и достатъчна по количество и качество научна продукция.

4. Отговаря на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл. 26, ал. 5

5. Води часове по дисциплини, отнасящи се до настоящия конкурс.

6. Има трима докторанти (от тях един успешно защитил) и 12 дипломанти.

7. Цитирана е от други автори у нас и в чужбина.

8. Има участие в научни проекти (университетски и международен).

Всичко казано дотук ми дава основание да направя следното заключение:

Предлагам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за това Доц. Д-р Маринела Иванова Грудева да заеме академичната длъжност «Професор» във Факултет „Обществено здраве”, на Медицинския университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов” – гр. Варна, по професионално направление „1.2. Педагогика”.

Рецензент:

(проф. дн В. Гюрова)

4.12.2019